

Consultatie advies Energie-efficiëntierichtlijn EED

1. Algemeen

FEBEG	Algemeen vraagt FEBEG dat de omzetting van de Energie-efficiëntie Richtlijn (hierna Richtlijn) zo eenvoudig mogelijk kan geïmplementeerd worden. Teneinde aanzienlijke implementatiekosten te vermijden, pleit FEBEG er voor dat in overleg met de regio's en op federaal niveau gestreefd wordt naar een zoveel mogelijke uniforme en coherente omzetting in België.	Genoteerd	De VREG zal in zijn advies opnemen dat voor de meeste punten met betrekking tot de omzetting van de richtlijn zoals besproken in het advies, een overleg met de andere gewesten nuttig is. Hiernaast zal de VREG in zijn advies aangeven dat het vastleggen van regels die hetzelfde zijn over heel België leidt tot het vermijden van kosten voor de leveranciers.
-------	---	-----------	--

2. Definities

EANDIS	De bepalingen van de richtlijn die van toepassing zijn op gesloten distributienetbeheerders worden beperkt tot het plaatsen van een elektronische meter/slimme meter bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie. Het lijkt aangewezen om ook het doel van de plaatsing van de meter, namelijk het verschaffen van informatie over de werkelijk tijd van het verbruik, mee te nemen.	Genoteerd	Aangezien de bepalingen met betrekking tot het verschaffen van verbruiksgegevens van toepassing zijn op alle eindafnemers gelden deze verplichtingen ook voor gesloten distributienetten.
EANDIS	In het voorstel van de VREG worden een aantal definities opgenomen om in art. 1.1.3 van het Energiedecreet toe te voegen. Deze definities zijn overgenomen uit de richtlijn. In het voorstel ontbreekt onder andere de definitie van	Niet weerhouden	Hoewel "intelligent/slim meetsysteem" zelf niet gedefinieerd wordt in de Vlaamse regelgeving, bevat het Energiedecreet wel een definitie van slimme meter die volgens de VREG voldoende

	<p>“intelligent/slim meetsysteem”. Dit lijkt zinvol omdat de richtlijn een aantal rechten aan gebruikers van intelligente meetsystemen toekent in art 9 en er in Vlaanderen al eindafnemers zijn die hier onder vallen.</p>		<p>ruim is.</p>
EANDIS	<p>De definities uit de richtlijn zijn niet altijd zeer helder. De suggesties van de VREG om bij overname van definities toch bepaalde verduidelijkingen/aanpassingen aan te brengen zorgen al voor een bepaalde verduidelijking. Het is in de adviestekst niet volledig duidelijk of enkel de definities uit het “voorstel” weerhouden zijn.</p> <p>De definitie van slimme metersysteem wordt daar bijvoorbeeld niet opgenomen.</p> <p>In de definitie van aggregator moet eveneens rekening gehouden worden met de mogelijkheid om productie te aggregeren. Er kan ook “geaggregeerd” worden in het kader van netuitbating/systeemdiensten zonder dat het de bedoeling is om te veilen. De definitie van energiediensten is zeer ruim opgevat.</p>	Genoteerd	<p>De definities die de VREG voorstelt zijn enkel de definities die opgenomen zijn in het “voorstel”. De definitie van slim meetsysteem werd niet behouden aangezien slimme meter reeds gedefinieerd is in het Energiedecreet en de definitie ook de communicatie van deze slimme meter omvat.</p> <p>De activiteiten van de netbeheerder vallen volgens de VREG niet onder de bepaling van aggregator.</p>
FEBEG	<p>De VREG stelt voor om in het Energiedecreet de aggregator te definiëren als volgt: <i>‘Aggregator: dienstverrichter die meerdere belastingen combineert om in georganiseerde energiemarkten te verkopen of te veilen’.</i></p> <p>De term ‘belastingen’ is nergens gedefinieerd en kan ons inziens verwarrend overkomen.</p> <p>Daarom stelt FEBEG volgende aanpassing voor aan deze</p>	Akkoord	<p>De voorgestelde definitie is hernomen in het voorstel en ook uitgebreid naar consumptie.</p>

definitie:

Aggregator: dienstverrichter die meerdere capaciteiten voor afname, productie of injectie combineert om in georganiseerde energiemarkten te verkopen op te veilen.'

3. Energiemeters

3.1. Plaatsing individuele meters

EANDIS	Eandis onderschrijft de op te nemen passages in het decreet, besluit en technisch reglement waarbij wel de aandacht wordt gevestigd op:	Genoteerd	De VREG heeft begrip voor de moeilijkheden inzake de technische haalbaarheid met betrekking tot het plaatsen van slimme meters tegen de deadline van omzetting van deze richtlijn. De VREG zal deze problematiek opnemen in zijn advies.
	<ul style="list-style-type: none">- De technische haalbaarheid/timing. Indien de verplichting van plaatsing van een slimme meter opgenomen wordt in het decreet/besluit en in voege treedt in de eerste helft 2014 dan zal nog niet onmiddellijk een plaatsing kunnen gebeuren. De functionaliteiten van de slimme meter komen pas eind 2013, begin 2014 in de technische reglementen waarna de netbeheerder pas bestekken kan lanceren. Er is dus nood aan een implementatietermijn en een overgangsscenario.- De notie "financieel redelijk" in relatie tot energiebesparing kan eventueel wel tot gevolg hebben dat de installatie van een slimme meter voor sommige segmenten (bijvoorbeeld aardgas "alleen koken") niet		De keuze voor het plaatsen slimme meters bij bepaalde segmenten is een beleidskeuze voor het Vlaams Parlement/de Vlaamse regering.
			In het kader van nieuwbouw en ingrijpende renovatie moeten de meters steeds geplaatst worden los van de mogelijk te realiseren energiebesparing of van een beleidskeuze. Dit houdt dan ook in dat ook bij gas "alleen voor koken" hier minstens elektronische meters dienen geplaatst te worden en dat er niet voor gekozen kan worden om in een aantal situaties

zinnig is.

- Eandis onderschrijft de visie dat wanneer er gekozen moet worden tussen een elektronische meter en een slimme meter de businesscase in het voordeel uit komt van de slimme meter.
- Eandis geeft ook aan dat de Ferrarimeter hoe dan ook op termijn vervangen moet worden door een elektronische of slimme meter en dat in dat geval dezelfde redenering pro slimme meter op gaat.
- Het kan vanuit kosten-oogpunt interessanter zijn om te kiezen voor een ander uitrolscenario dan wat volgt uit een interpretatie die op de introductie van slimme meters vanuit het perspectief van de richtlijn is gebaseerd. Hieruit zou immers een uitrol bij nieuwbouw, grondige renovatie en metervervanging volgen waarbij VREG ook de optie van meter op aanvraag voegt. De vrees is dat via de opstap van de richtlijn net minder positieve scenario's, die eerder naar een uitrol punt per punt (o.a. op vraag) gaan, naar voor gedragen worden. In dit kader ook aandacht voor het feit dat GPRS (zoals in de vergelijking slimme meter – elektronische meter gebruikt) niet de enige of noodzakelijk meest kostenefficiënte oplossing is op het vlak van communicatie.

Organisatie van een gesegmenteerde uitrol op basis van specifieke gewestelijke kenmerken op vlak van hernieuwbare energie (prosumënten), verbruik per

geen slimme/elektronische meters bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie uit te rollen. Voor de overige gevallen is de VREG van oordeel dat er geen elektronische/slimme meters uitgerold moeten worden tenzij in de gevallen waarvoor de Vlaamse regering ervoor gekozen heeft om slimme meters uit te rollen. De VREG hoopt dat voor het bepalen van deze gevallen men zich baseert op de resultaten van de nieuwe run van de KBA.

Zoals aangegeven door de VREG in zijn advies is hij van oordeel dat er voor gekozen moet worden om slimme meters in deze situaties uit te rollen. In afwachting van de wetgeving die bepaalt waaraan deze meters moeten voldoen en het ter beschikking zijn van deze slimme meters is de VREG zelf ook van oordeel dat het geen nut heeft om in tussentijd elektronische meters te plaatsen.

De VREG volgt de opmerking over de nood aan vervanging van Ferrarimeters door elektronische of slimme meters op termijn en zal dit ook opnemen in zijn advies.

Het advies (en de bijlage bij het advies) maakt geen keuze in het communicatiesysteem dat de distributienetbeheerder zou moeten gebruiken voor de communicatie vanuit de slimme meter. GPRS wordt hier enkel als

meter ($> x$ kWh), opdrachten inzake openbare dienstverplichtingen (budgetmeters) of ruimer op vlak van systeemtechnische parameters (zones met hoge verliezen, elektrische voertuigen, congestie) of gebouwtechnische parameters (openbare gebouwen, gemeenschappelijke eigendom,...). Dit zou leiden tot een uitrolprogramma op korte/middellange termijn waarbinnen een bepaalde mate van optimalisatie in uitrol uitgewerkt kan worden.

- De installatie van een slimme meter in het kader van (nieuwe) productiemeting lijkt een goede zaak en genereert ook een aantal baten zoals bleek uit de vorige kosten- batenanalyse. Het zou interessant zijn om rekening te houden met een mogelijk synergievoordeel door de productiemeters te vervangen op het ogenblik van de plaatsing van een slimme meter bij prosumenten.
- Het is positief dat in een volgende KBA update ook aandacht is voor bijkomende segmenten zoals budgetmeterklanten, prosumenten,...
- Een wettelijke regeling om de noodzakelijke toegang in kader van sanering van de aansluiting te vrijwaren is een goede zaak. Ook de creatie van een wettelijke basis voor de installatie van een slimme meter is een goede zaak.
- Vanuit privacy oogpunt lijkt het aangewezen om de noodzaak tot het verzamelen van kwartierwaarden in

voorbeeld aangehaald om de berekeningen uit te voeren.

In eerste instantie is de keuze in welke segmenten er mogelijk slimme meters uitgerold moeten worden en of er productiemeters worden uitgerold, een beleidskeuze. De VREG zal ter ondersteuning hiervan een nieuwe run doen van de KBA. De VREG is er voorstander van om in de mate van het mogelijke een optimalisatie van de uitrol te doen, bvb. bij vervanging van de elektriciteitsmeter door een slimme meter ook de gasmeter tegelijkertijd te vervangen.

Op vandaag is niet aangetoond dat het beschikken over kwartierwaarden in het kader

het kader van netbeheer te verankeren. Daar waar momenteel voor netbeheerdoeleinden (balancing/systeemdiensten) al gewerkt wordt met kwartierwaarden (reële AMR en SLP-geschatte) zal dit in een smart context nog meer een noodzaak zijn, in sommige gevallen tot op individueel niveau.

- Indien er bij eindafnemers, in afwachting tot metervervanging, nog een klassieke meter staat dan is het best dat duidelijk gesteld wordt dat deze klant in een overgangsfase zit en derhalve geen plaatsing van een elektronische meter met display kan eisen in afwachting dat er bij hem een slimme meter komt.

van het netbeheer een maatregel is die proportioneel is in verhouding tot de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, en op de kost van het communicatie- en databeheerssysteem.

EANDIS	<u>Standpunt</u>	Genoteerd	<p>De VREG heeft in zijn advies niet aangegeven dat op basis van de Energie-efficiëntierichtlijn er slimme meters geplaatst moeten worden. Op basis van de berekeningen van de VREG blijkt echter dat het plaatsen van een elektronische meter met display leidt tot een negatieve businesscase terwijl het plaatsen van een slimme meter in de gevallen bepaald door de Energie-efficiëntierichtlijn leidt tot een positieve businesscase.</p> <p>De VREG deelt de mening dat voor de beoordeling of er een slimme meter geplaatst moet worden bij afnemers, er niet enkel gekeken mag worden naar de kostenefficiëntie</p>
<p>De richtlijn spreekt niet specifiek over een slimme meter maar over een "individuele meter die informatie geeft over Time of use". In de memorie¹ staat specifiek dat de richtlijn geen PLICHT tot plaatsing van een slimme meter inhoudt volgend uit art.9. De richtlijn bekijkt de meetinrichting vanuit een kostefficiëntie oogpunt waarbij rekening gehouden moet worden met bewustwording van de consument (recht op bepaalde informatie) in combinatie met energie-efficiëntie. Een slimme meter mag niet enkel bekeken worden als een middel om op een efficiëntere manier om te gaan met energie maar ook als een middel om op een betere manier netten te beheren, conform de HEB doelstellingen meer hernieuwbare energie te introduceren, fraude te detecteren, efficiënt het Vlaamse beleid tegenover kwetsbare afnemers uit te voeren (budgetmeting, vermogensbegrenzing,...), op een efficiënte manier Europese vereisten zoals snel en kosteloos van leverancier veranderen of</p>			

¹ Interpretative notes

	<p>een verhuis afhandelen realiseren, Zelfs indien voor bepaalde individuele afnemers een individuele kosten-batenanalyse negatief uit komt kan vanuit sociaal oogpunt overwogen worden om dit te compenseren vanuit een surplus bij andere segmenten.</p>		<p>in verhouding tot de mogelijke energie-efficiëntie. Daarom dat de VREG in zijn kosten-batenanalyse ook rekening houdt met andere baten van de slimme meter.</p>
EANDIS	<p>Noodzaak tot duidelijke specificatie ToU², wat met UNT?</p> <p><u>Standpunt</u> Een duidelijke specificatie van de TOU is noodzakelijk voor de verdere ontwikkeling van de slimme meter: vaste perioden -> variabele perioden -> prijssignalen. In deze evolutie is het van belang om overeenstemming te hebben tussen leveranciers en netbeheerders waarbij de netbeheerder, die de veiligheid van het net moet garanderen, zicht en finaal zeggenschap behoudt over de signalen.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Geen UNT afzonderlijk o Geen afzonderlijke boilercontacten o Geen exotische tijdstabellen maar wel standaardisatie. <p>- Cfr. Meetregimes Atrias</p>	Genoteerd	<p>De discussie en besluitvorming over vaste of dynamische verbruiksperioden is nog niet aan de orde, maar dit thema moet uiteraard ten gepaste tijde worden overlegd met leveranciers en netbeheerders.</p>
EANDIS	<p>Aandacht voor privacy</p> <p><u>Relevante artikels</u> <i>Art. 9 - de privacy van de eindafnemers moet worden beschermd</i></p> <p><u>Standpunt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle mogelijke technische beveiliging van de meter/meterdata - Nieuwe (gewenste) informatiestromen in kaart brengen (Atrias) en duidelijk wettelijk kader waarbinnen gewerkt 	Akkoord	<p>Zowel het Energiedecreet als zijn uitvoeringsbesluiten moeten voorzien in zowel bepalingen die ervoor zorgen dat de privacy van de netgebruikers gegarandeerd wordt en de meter, de meterdata en de systemen die deze data gebruiken voldoende beveiligd worden.</p> <p>Hiernaast zal het noodzakelijk zijn dat alle partijen betrokken zijn op de opmaak van een</p>

² “werkelijke tijd van het verbruik”

	<p>mag worden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mee werken aan Data privacy Impact Assessment 		<p>data privacy impact assessment zodat er een end-to-end assessment uitgevoerd wordt.</p>
EANDIS	<p>Advies over besparing bij plaatsing slimme meter</p> <p><u>Relevante artikels</u> <i>Art. 9 - De afnemers moeten bij de installatie van slimme meters het nodige advies en de nodige informatie krijgen, in het bijzonder over het volledige potentieel van die meters wat meterstandbeheer en controle van het energieverbruik betreft.</i></p> <p><u>Standpunt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - In het pilootproject kan de afnemer op vrijwillige basis (om privacy redenen) mee werken aan een energiebesparingsonderzoek waarbij nagegaan wordt op welke manier een maximale besparing te realiseren. - Er wordt toelichting gegeven over de webportal en over de P1 poort. - Te definiëren welke toelichting bij installatie gegeven moet worden. Beperkt tot huidige neutrale technische informatie? Toekomstig potentieel zal immers afhangen van dienstverlening commerciële markt. 	Genoteerd	<p>De VREG denkt dat deze informatie onder meer moet inhouden dat de afnemer gewezen moet worden op hoe hij zijn verbruik kan controleren door gebruikt te maken van de display van de meter of de P1-poort. Deze informatie mag echter niet zo ver gaan dat de netbeheerder en de beheerder van een gesloten distributienet overgaat tot het leveren van energiediensten.</p>
EANDIS	<p>Warmtebeleid wordt best decretaal verankerd met regulerende taak voor de VREG en rol voor de netbeheerder (onderhoud, aanleg, ontwikkeling warmtenetten op openbaar terrein + aansluiting, metering en databeheer). Technische modaliteiten kunnen mogelijk wel aanleiding geven tot afwijking van het principe van individuele elektronische meting als meest kostefficiënte oplossing. Deze mogelijkheden worden ook in de richtlijn beschreven.</p>	Genoteerd	<p>De VREG zegt hier niet a priori nee op, maar beschikt op vandaag niet over mensen en middelen om een regulerende taak op zich te nemen, en de beleidsvoorbereiding is niet zijn kerntaak.</p>
FEBEG	<p>De VREG stelt voor om de Vlaamse Regering te mandateren om te bepalen in welke situaties de elektronische meter met</p>	Genoteerd	<p>De VREG gaat akkoord dat het tussentijds plaatsen van elektronische meter niet</p>

registratie van verbruiksprofiel moet worden geplaatst. FEBEG pleit voor een federale aanpak en dus dat de invoering hiervan wordt gecoördineerd over de regio's heen.

Het lijkt ons bovendien meer opportuun om in situaties waar uiteindelijk elektronische meters zullen geplaatst worden, onmiddellijk over te gaan tot plaatsing van een slimme meter. Een plaatsing van elektronische meters als tussenstap naar slimme meters biedt immers geen toegevoegde waarde.

kostenefficiënt is en stelt dus voor om in afwachting van slimme meters geen elektronische meters te plaatsen.

Tevens heeft de VREG begrip met betrekking tot de vraag om de bepaling in welke segmenten er een slimme meter zou geplaatst moeten worden federaal aan te pakken. Echter het betreft een beleidskeuze van de Vlaamse regering. Bovendien kunnen de resultaten van de kosten-batenanalyse over de verschillende gewesten verschillen waardoor ook de segmenten waarbij het kostenefficiënt is om uit te rollen ook verschilt.

Infracx Op verschillende plaatsen wordt in het document de plaatsing van een elektronische meter/slimme meter besproken. Dit geeft de indruk dat dit type meter geïnstalleerd moet worden vanaf 5 juni 2014, waarbij in eerste instantie gedacht wordt aan aansluitingen van nieuwe gebouwen, ingrijpende renovaties en metervervanging.

Infracx heeft zich steeds kunnen vinden in deze gesegmenteerde aanpak, maar we zijn wel verrast met de vooropgestelde timing. Eerst moeten namelijk nog een belangrijk aantal zaken op het vlak van wetgeving, technische reglementen, privacy aspecten, functionaliteiten van slimme meters, ... uitgewerkt worden. Afhankelijk van deze uitwerking zullen de netbeheerders daarna nog ongeveer 20 maanden nodig hebben vooraleer slimme meters effectief uitgerold kunnen worden door de netbeheerders (aanbestedingsdossier slimme meters, aanpassing systemen,

Genoteerd

De VREG heeft begrip voor de moeilijkheden inzake de technische haalbaarheid met betrekking tot het plaatsen van slimme meters tegen de deadline van omzetting van deze richtlijn. De VREG zal deze problematiek opnemen in zijn advies.

In afwachting van de wetgeving die bepaalt waaraan deze meters moeten voldoen en het ter beschikking zijn van deze slimme meters is de VREG zelf ook van oordeel dat het geen nut heeft om in tussentijd elektronische meters te plaatsen.

...). Ook voor de verwerking van de resultaten van het pilootproject (resultaten beschikbaar einde 2013) moet de nodige tijd voorzien worden. Het gebruik van slimme meters zal ook een impact hebben op een aantal marktprocessen waarvoor een aanpassing van de bestaande MIG noodzakelijk is. Het lijkt ons dan ook noodzakelijk om nog eerst een overgangperiode te voorzien, zonder dat daarbij tijdelijke investeringen uitgevoerd moet worden zoals het plaatsen van een elektronische meter met in home display. Het opvoeren van de meetfrequentie, waarbij de klant zijn meetgegevens overmaakt, kan volstaan in deze overgangperiode.

3.2. Maatregelen van toepassing bij de plaatsing van slimme meters

Zie opmerkingen hoofdstuk 5.

3.3. Meting in geval van stadsverwarming, stadskoeling, warmtelevering, gemeenschappelijke verwarming of koeling

EANDIS	De VREG geeft aan dat tegen 31 december 2016 voor wat warmte betreft individuele elektronische verbruiksmeters moeten zijn. Eandis onderschrijft de visie van de VREG maar pleit hier voor de mogelijkheid tot minimale invulling van de richtlijn. De richtlijn spreekt van individuele verbruiksmeters maar haalt even zeer aan dat wanneer dit niet technisch haalbaar of kostenefficiënt is alternatieve methoden overwogen kunnen worden. Bij het uitstippelen van het globaal beleid moet hiermee rekening gehouden worden. Wat bijvoorbeeld wel best in het decreet komt is dat warmte globaal gezien een	Genoteerd	Cfr. supra. Indien niet kostenefficiënt, zal dit moeten onderbouwd worden.
--------	--	-----------	---

gereguleerde activiteit is waarbij het vanuit financieel oogpunt logisch lijkt dat de distributieactiviteit (aanleg netten, aansluiting, metering en databeheer) een taak is voor de netbeheerder (natuurlijk monopolie, synergievoordelen,...).

FEPEG	Met het oog op efficiëntie dient deze regelgeving coherent te zijn met de regelgeving in de gas- en elektriciteitsmarkt.	Genoteerd	De VREG pleit ook voor coherentie als dit mogelijk is.
-------	--	-----------	--

4. Facturering en factureringsinformatie (Artikelen 10, 11 en Bijlage VII)

FEPEG	FEPEG juicht het overleg in zake de facturatie en facturatie-informatie met de andere gewesten toe. Echter dringt FEPEG aan op een coherente en correcte aanpak tussen het federale en regionale niveau met het oog op een juridisch sluitend regelgevend kader in dit verband.	Genoteerd	De VREG pleit in zijn advies ook voor overleg tussen de verschillende gewesten. Het is natuurlijk wel aan het beleid in ieder gewest om te bepalen wat het regelgevend kader zal zijn in zijn gewest.
-------	---	-----------	---

4.1. Facturering en factureringsinformatie bij klassieke meters

EANDIS	<p>Eandis kan volgen dat naar een werkbaar en kost-efficiënt systeem gezocht wordt om minimaal tegemoet te komen aan de vereisten die opgelegd worden via de richtlijn. We wijzen wel op volgende aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wallonië blijkt voorstander om ook bij klassieke meters de meterstanden via de marktprocessen (netbeheerder) te laten gebeuren. - De richtlijn kijkt specifiek naar leveranciers en 	Genoteerd	De VREG kan begrip opbrengen met betrekking tot het feit dat de data best bij één onafhankelijke partij wordt bijgehouden. En de VREG trekt de rol van de netbeheerder hierin niet in twijfel. De afspraken in verband met de meetgegevens voor factureringsinformatiedoeleinden werden echter genomen binnen het marktplatform Atrias. Indien gewenst wordt dat hiervan
--------	---	-----------	--

netbeheerders (naast andere partijen) om doelstellingen in energiebesparing te realiseren. De netbeheerder heeft hier dus ook een belangrijke rol in te spelen waarbij het vanuit kostenoogpunt en om efficiëntiereden aangewezen is om ook de nodige tools ter beschikking te stellen van de netbeheerder (systeemdiensten, toegang en ter beschikking stellen van verbruiksgegevens,...).

- Het gegeven dat bijkomende (informatieve) meterstanden uniek bij een commerciële partij bijgehouden worden gaat in tegen het feit dat meterstanden best centraal in 1 systeem bijgehouden worden:
 - o Belang van een onafhankelijke partij die data bijhoudt (netbeheerder als databeheerder), Verschillende data op verschillende plaatsen bijgehouden door verschillende partijen zorgt voor verwarring, fouten en mogelijke privacy problemen;
 - o Deze data heeft bijkomende waarde voor marktprocessen (allocatie, reconciliatie, facturatie, basis voor ESCO dienstverlening,...). Er is een reëel gevaar op afwijking tussen informatie gebruikt voor facturatie en facturatie-informatie/advies. De trigger voor meteruitlezing als basis voor het marktproces facturatie en gelinkt met allocatie/reconciliatie (periodieke meteropname en bij verhuis) moet nog steeds door de netbeheerder gebeuren. Er kan bvb geen rechtzetting gebeuren op basis van deze informatieve indexen.

afgestapt moet worden vergt dit dan ook instemming van de verschillende partijen betrokken in Atrias.

Bovendien wil de VREG erop wijzen dat op basis van de Energie-efficiëntierichtlijn de factureringsinformatie bij klassieke meters minstens halfjaarlijks of op kwartaalbasis ter beschikking gesteld moet worden. Het lijkt de VREG dan ook dat er niet voldaan wordt aan de richtlijn als het initiatief bij de klant ligt. De klant moet namelijk aangespoord worden om zijn verbruiksgegevens mee te delen zodat hij aan energiebesparing kan doen en actiever kan deelnemen aan de elektriciteits- en gasmarkt. Een eenmalige vraag aan de afnemer is daarom ook niet voldoende. De VREG deelt wel de mening dat het overgaan tot schattingen bij het ontbreken van meetgegevens voor factureringsinformatie geen meerwaarde heeft.

Met betrekking tot de vraag tot uitsluiten van afnemers die gas enkel gebruiken om te koken lijkt het de VREG niet correct om voor deze groep van afnemers een uitzondering te voorzien aangezien er op dit moment geen duidelijke indicator bestaat die deze groep van afnemers onderscheidt van andere groepen van afnemers.

- Centraal bijhouden door een onafhankelijke partij garandeert het level playing field, zorgt voor eenvoudiger bewaken van privacy,.. . Indien gegevens uniek bij een commerciële leverancier zitten zorgt dit voor een rem op de vrije markt. Een andere partij die energiediensten wil aanbieden beschikt niet over dezelfde gegevens als de verzamelaar (bij een klassieke meter waar er sprake is van een momentopname van het verbruik, de afnemer kan op een later moment een historische meterstand niet meer aflezen). Een nieuwe leverancier beschikt na een leverancierswissel van de klant ook niet over de eerder verzamelde informatie. Dit kan alleen verholpen worden door de door een energieleverancier verzamelde gegevens aan de onafhankelijke netbeheerder als databeheerder te laten overdragen. Dit is zonder slimme meter een duur proces dat ook niet onmiddellijk geïntroduceerd kan worden. Bij een slimme meter waarbij de onafhankelijke netbeheerder als databeheerder de informatie kan capteren stelt dit probleem zich niet.
- Daarom het voorstel om:
 - Het frequenter facturatie-informatie bezorgen aan afnemers (2 of 4 keer per jaar) niet als een algemene verplichting op te leggen bij klassieke meters
 - Uitsluiten voor gas alleen koken
 - Het initiatief van zelfuitlezing bij de klant laten liggen. Indien hij frequenter informatie wil moet hij zelf frequenter dan bij periodieke meteropname indexen over maken

Tenslotte is de VREG geen voorstander om de facturatiefrequentie bij afnemers met een klassieke meter te verhogen.

- De netbeheerder/netbeheerder als databeheerder capteert de meteropnames zowel voor facturatie als voor infostromen. Voor dit laatste is de netgebruiker de initiatiefnemer voor al dan niet doorgeven van meterstanden.
 - Overgangstermijn voor de implementatie van een centraal bijhouden van deze data bij de netbeheerder als databeheerder
 - Geen schattingen voor informatieve meterstanden
- Het is aangewezen om duidelijkheid te creëren over rollen in de markt. De huidige rollen blijven behouden:
 - Netbeheerder/netbeheerder als databeheerder waakt over level playing field
 - De netbeheerder/netbeheerder als databeheerder triggert het meteropnameproces zowel voor facturatie als voor informtiestromen
 - Vanuit kostenoogpunt wordt de afnemer best 1-malig gevraagd deze gegevens zesmaandelijks/per kwartaal aan te leveren.

De keuze van de afnemer om binnen een contractuele afspraak met de leverancier frequenter dan 1 keer per jaar gefactureerd te worden (bij klassieke meters) kan niet gemaakt worden zonder dat de netbeheerder extra meterstanden opneemt. Bij klassieke meters is deze keuzemogelijkheid niet voorzien en niet vanzelfsprekend. Bij slimme meters (slimme processen) ligt dit anders.

EANDIS	<p><u>Standpunt KLASSIEK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Er moet een afweging gemaakt worden tussen kosten en baten. Een minimale invulling lijkt aangewezen. De kosten, zeker bij klassieke meters, verbonden aan het 	Genoteerd	Zie standpunt VREG hierboven.
--------	--	-----------	-------------------------------

frequenter (door zelfuitlezing) bezorgen van informatie dreigen fors hoger uit te vallen dan de mogelijke besparing door energie-efficiëntie.

- Daarom het voorstel om:
 - o Het frequenter facturatie-informatie bezorgen aan afnemers (2 of 4 keer per jaar) niet als een algemene verplichting op te leggen bij klassieke meters
 - Uitsluiten voor gas alleen koken (zie 2.5)
 - Het initiatief van zelfuitlezing bij de klant laten liggen. Indien hij frequenter informatie wil moet hij zelf frequenter dan bij periodieke meteropname indexen over maken
 - Op termijn worden deze informatieve gegevens best ook door de netbeheerder als databeheerder verzameld en bijgehouden in het kader van level playing field voor alle derde partijen om energiediensten aan te bieden.
 - Deze indexen hebben ook een waarde binnen de marktprocessen (facturatie, allocatie/reconciliatie).
 - o Voorzien van nodige overgangstermijn om meterstanden centraal bij te houden
 - o Geen schattingen voor informatieve meterstanden
- De huidige rollen blijven behouden:
 - o Netbeheerder/netbeheerder als databeheerder waakt over level playing field
 - o De netbeheerder/netbeheerder als databeheerder triggert het meteropnameproces zowel voor facturatie als voor informtiestromen

- Vanuit kosten oogpunt wordt de afnemer best 1-malig gevraagd deze gegevens zesmaandelijks/per kwartaal aan te leveren.
- Eandis heeft verschillende pistes onderzocht (informatie verzameld via de leverancier en overgedragen aan de netbeheerder als databeheerder, informatie verzamelen door de netbeheerder als databeheerder via de stroomlijn, via verbruikswijzer of via webportal) maar zorgen voor een aanzienlijke kostenverhoging in grootteorde afhankelijk van de manier van datacaptatie en terugkoppeling zonder dat de baten voor de afnemer gegarandeerd toenemen
 - Toegang tot additionele "facturatieinformatie"-data voor de leveranciers (los van marktproces facturatie) heeft een bepaald prijskaartje.
Met name het loskoppelen van de informatiestroom van de facturatiestroom zorgt voor kosten. De informatiestroom mag immers geen aanleiding geven tot gridfeefacturatie,...
. Dit vergt een opsplitsing in de processen + extra werklast voor validatie (indexen en berekend verbruik)
 - Tenslotte hangt de kostprijs ook af van de mate waarin het ingaveproces wordt uitgebouwd. Uitbouw van een webportal waarbij de afnemer meetgegevens in kan brengen met een automatische prevalidatie is meest technisch optimale maar vergt een duur, uniek en veilig

identificatiesysteem.			
EANDIS	<p><u>Relevante artikels</u> <i>Bijlage VII – ... voor koken op gas is een vrijstelling mogelijk (van halfjaarlijkse en kwartaal facturatie-informatie).</i></p> <p><u>Standpunt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is geen positieve case om afnemers die enkel koken op aardgas frequenter informatie te geven. Deze afnemers hebben enerzijds een laag verbruik en anderzijds weinig mogelijkheden om hun verbruiksgedrag aan te passen. Het besparingspotentieel is quasi nihil. - Ook een slimme meter voor kookgas is meer dan waarschijnlijk niet rendabel (gelinkt aan energiebesparing). Misschien valt het te overwegen ze dan ook niet "slim" te maken (aparte communicatie op te zetten, extra SCM's³ te voorzien, ...). De situatie ter plaatse kan natuurlijk veranderen (verwarming kan ook naar aardgas omschakelen) waardoor een slimme meter wel weer interessant wordt. Bij een volledige roll out moet deze afweging niet gemaakt worden. 	Niet akkoord	Voor 2 ^e punt zie 6.1. Bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie moeten er op basis van de richtlijn steeds slimme meters geplaatst worden. Op basis van de richtlijn kan er daarom ook geen uitzondering voorzien worden voor afnemers die enkel gas gebruiken voor koken. Hiernaast is er geen eenduidige indicator om te bepalen welke afnemers enkel koken op gas.
FEBEG	<p>FEBEG ondersteunt de SPOC rol van de leveranciers bij het verschaffen van informatie aan de afnemer. Volgens de VREG moet overeenkomstig bijlage I van de Richtlijn mbt tot het Derde Energiepakket de factureringsinformatie naast informatie over het verbruik, ook informatie over de kosten van het verbruik bevatten. Dit zowel in geval van slimme meters als in geval van klassieke meters. De VREG betwijfelt terecht de kostenefficiëntie hiervan. FEBEG dringt erop aan dat deze aanpak zoals voorgesteld door de VREG ook gedragen</p>	Genoteerd	De VREG heeft in zijn advies opgenomen dat overleg met de andere gewesten nodig en nuttig is. DE VREG heeft hierover ook reeds overleg gepleegd met de andere regulatoren. Het is echter niet aan de VREG of het beleid in Vlaanderen om te bepalen wat de andere gewesten moeten opnemen in hun regelgeving.

³ Slimme communicatiemodule

wordt door de andere regio's.

Infracx	<p>Dit voorstel wordt ook uitgewerkt in het document, waarbij de klant de meetgegevens overmaakt aan de leverancier die zijn bestaande systemen hiervoor kan gebruiken. Binnen ATRIAS is dit ook al besproken geweest. We willen er echter wel de nadruk op leggen dat dit een overgangmaatregel moet zijn en dus per definitie uitdovend. We willen immers geen onduidelijkheid brengen bij de klanten die nu weten dat meetgegevens opgenomen en beheerd worden door de netbeheerders. En dat geniet ook de voorkeur: de gegevens zijn centraal beschikbaar (ongeacht bij welke leverancier de klant energie afneemt) en deze gegevens kunnen ook gebruikt worden voor een correcte facturatie. In die zin beschikt de netbeheerder ook over alle detailinformatie van de meetgegevens, zelfs een grotere mate van detail dan de meetgegevens voor facturatie, waardoor wij voorstander zijn dat de netbeheerder deze informatie ter beschikking stelt aan de klanten. De leverancier is inderdaad SPOC als het gaat om de facturatie, prijzen, energiecontracten, enz. De netbeheerder kan aan de klant steeds een volledige historiek geven, los van eventuele leverancierwissels.</p>	Genoteerd	<p>Het is de leverancier die volgens de richtlijn de gegevens moet verkrijgen van de afnemer bij klassieke meters, dit betekent echter niet dat de leverancier deze gegevens niet zou mogen doorgeven aan de distributienetbeheerder. Er werd echter op basis van een consensus binnen Atrias besloten dat het doorgeven van deze gegevens aan de distributienetbeheerder die deze gegevens dan opnieuw moet verstrekken aan de leverancier voor de factureringsinformatie leidt tot veel kosten zonder veel meerwaarde. Zoals aangegeven tijdens de besprekingen hierover binnen Atrias kon de VREG hiervoor begrip opbrengen en werd er besloten om het proces inzake de meetgegevens voor factureringsinformatie niet te laten verlopen via de marktprocessen. Indien hierop teruggekomen moet worden dan lijkt het de VREG noodzakelijk dat dit zo snel mogelijk terug binnen Atrias opgepikt wordt en zal de VREG enkel een alternatief voorstellen indien hierover een consensus bereikt wordt binnen Atrias.</p>
			<p>Zoals aangegeven in het advies van is de VREG van oordeel dat de leverancier de SPOC moet vormen voor de afnemer, ook voor het verstrekken van informatie over zijn verbruik.</p>

Dit belet niet dat de netbeheerder op vraag van de afnemer verbruiksgegevens kan ter beschikking stellen.

4.2. Factureringsinformatie bij slimme meters

EANDIS Het facturatie-informatie proces wordt voorzien in MIG 6 en vergt de nodige implementatietijd voor de verschillende marktpartijen. Op het moment van in voege treden van de richtlijn zullen de systemen nog niet operationeel zijn. Dit wil zeggen dat voor klanten in het proef/pilootgebied de facturatie-informatie ook niet onmiddellijk beschikbaar zal zijn (overgangstermijn). Er kan wel op een andere manier toegang gegeven worden tot zijn verbruiksgegevens (webportal netbeheerder).

De VREG geeft aan dat het aan de leverancier is om via haar website de eindafnemer met een slimme meter inzage te verschaffen in dag, week, ... informatie. Eandis wijst er op dat dit best gebeurt door middel van een doorlinken naar de webportal van de netbeheerder. Eandis wijst ook op het mogelijk privacy risico en de noodzakelijke toestemming van de eindafnemer om deze gegevens via een commerciële partij te laten verlopen. De commerciële leverancier is ook niet de enige partij die energie-advies kan geven op basis van deze informatie. In deze verwijzen we naar de taken opgelegd aan de netbeheerder in het kader van openbardienstverplichtingen ter stimulering van het

Genoteerd

De VREG kan er begrip voor op brengen dat het facturatie-informatieproces pas in voege kan treden met MIG 6 en zal dit zo opnemen in zijn advies.

Er zijn een aantal mogelijkheden om er voor te zorgen dat de leverancier inzage kan geven over het verbruik op dag, week, maand en jaarbasis zonder zelf over deze informatie te beschikken als hij hiertoe geen toestemming heeft gekregen van de betrokken afnemer. Een voorbeeld hiervan is dat er een beveiligde doorkoppeling gebeurt naar de databank waar de gegevens bewaard worden maar dat de interface voor de klant wel deze van de leverancier is.

Voor het uitvoeren van een benchmark moet nog bepaald worden welke gegevens hiervoor meegenomen moeten worden. Op basis van deze gegevens zal bepaald kunnen worden welke partij het meest geschikt is om te

rationeel energiegebruik.

De VREG geeft aan dat er geen kosteninformatie maar enkel verbruiksinformatie wordt gegeven aan eindafnemers. In combinatie met een benchmark met gelijkaardige verbruikers kan dit hetzelfde besparingseffect hebben als het geven van kosteninformatie. In de tekst wordt aangegeven dat dit als een verplichting opgelegd kan worden aan leveranciers doch dat de richtlijn het benchmarken niet als een verplichting oplegt. Eandis geeft aan dat het opstellen van benchmarkverbruiken een taak is die even zeer door de netbeheerder opgenomen kan worden. De netbeheerder is een onafhankelijke partij zonder commerciële belangen die beschikt over een veel ruimere gegevensbasis.

benchmarken.

EANDIS

Standpunt SLIM

Belangrijk bij het ter beschikking stellen van informatie via de slimme meter is dat dit "OF" via internet of via meterinterface gebeurt. Dag-, week- of maandinformatie (=aggregatie) is immers niet ter beschikking aan de P1 poort en zal dus via het internet moeten gebeuren. Het is ook altijd mogelijk dat de afnemer of een commerciële partij via een display de data visualiseert/aggregeert.

De richtlijn legt voor slimme meters bepaalde aggregaties van verbruiksinformatie op die gelijk zijn voor E en voor G. Toch mag niet uit het oog verloren worden dat het doel van de informatie enerzijds de mogelijke realisatie van besparingsbaten (bewust worden) is maar dat de informatie anderzijds ook (met een hogere granulariteit) bruikbaar moet zijn (voor de eerder professionele klant/prosument en ESCO's) in het kader van:

- Peak shaving

Genoteerd

Aangezien de VREG van oordeel is dat de verbruiksgegevens op dag-, week-, maand- en jaarbasis via de leverancier verstrekt moeten worden zal dit inderdaad via internet gebeuren. De P1-poort moet aanwezig zijn voor elke toegangspunt en in staat zijn om de afnemer meer informatie te geven over zijn verbruik zonder dat dit betekent dat de P1-poort zelf verbruiksgegevens op dag-, week-, maand- en jaarbasis moet indelen.

In de technische reglementen zal vastgelegd worden welke partijen welke data (inclusief granulariteit) krijgen volgens de gereguleerde processen. Voor de overige diensten die aangeboden worden zal ook in de technische

- Vermijden van gebruik van het net (eigen productie)
- Warm waterproductie bij "grote verbruikers"
- ...

ToU kan niet waargemaakt worden met de klassieke gasmeter voor huishoudelijke klanten

Europese standaardisatie bestaat eigenlijk niet. Noodzaak van Belgische of Vlaamse 'Companion standaard'. Ook voor watermeters en warmtemeters.

De netbeheerder/netbeheerder als databeheerder triggert het meteropnameproces (periodieke meteropname – jaarlijks of maandelijks,, verhuis, wissel,...) voor facturatie naargelang keuze/actie van de klant.

De netbeheerder als databeheerder stelt informatie ter beschikking aan een gemandateerde derde partij volgens de door de klant met deze partij overeen gekomen granulariteit. Tenzij wettelijk bepaald dat bepaalde partijen bepaalde informatie moeten krijgen. Het technisch reglement is hier een goede plaats voor.

De netbeheerder krijgt voor netbeheerdoeleinden toegang tot kwartierwaarden.

Indien de informatie voor de afnemer beperkt is tot verbruiksgegevens (dag, week, maand, jaar) en historische informatie kan dit best beschikbaar gesteld worden via webinterface die (al dan niet via een doorlinkende website van een derde partij of door de klant rechtstreeks) de database van de netbeheerder/netbeheerder als databeheerder raadpleegt. Dit is het meest kost-efficiënt.

Ook minimale invulling (zo kostefficiënt mogelijk) van de

reglementen bepaald waaraan het mandaat van de netgebruiker moet voldoen.

De VREG pleit in elk geval voor een uniforme standaard voor Vlaanderen, en indien mogelijk België.

richtlijn voor wat betreft “informatie rond energiekost en ramingen die vergelijking tussen aanbiedingen mogelijke maakt”. De leverancier is meest aangewezen partij maar hoeft niet over detail verbruiks informatie (dag, week, maand,...) te beschikken om dit uit te voeren. Een kostenraming op basis van detailverbruik zorgt immers niet voor een goede vergelijking tussen aanbiedingen. Jaarverbruiken of zelfs verbruiken over meerdere jaren (in het kader van meerjarencontracten) zorgen er wel voor dat aanbiedingen vergelijkbaar zijn.

Vanuit privacy by design moet gekeken worden op basis van welke (minimale) informatie het doel maximaal gerealiseerd kan worden. Eenheidsbedragen (globale eurocent per kWh) in combinatie met jaarverbruiken geven een goed beeld aan de afnemer. Dit kan gecombineerd worden met gridfeefacturatie op basis van reële verbruiken vanuit de zijde van de netbeheerder. Het is aan de leverancier om indien nodig zijn voorschot ook in die zin aan te passen om eventueel risico op wanbetaling (dat ontstaat door een hogere reële factuur van de netbeheerder die niet onmiddellijk recupereerbaar is bij de klant) te beperken.

De leverancier is aangewezen partij om informatie rond energiekost te geven. Hij is daarom niet noodzakelijk de (uniek) aangewezen partij om op basis van meer gedetailleerde verbruiks informatie besparingsadvies te geven.

Informatie verzameling en de informatie ter beschikking stellen brengt voor de netbeheerder als databeheerder bepaalde kosten met zich mee en kan in die optiek niet gratis zijn. Er kan wel bekeken worden of bepaalde (minimale) informatie die wettelijk beschikbaar gesteld moet worden via

De discussie over het aanrekenen van tarieven is onderdeel van het tariefdossier.

	<p>een openbare dienstverplichting te financieren. Bijkomende detailinformatie die de basis vormt voor (meer dan wettelijk voorziene minimale) dienstverlening is dan betalend.</p>		
FEPEG	<p>Deze verplichting is passend in het kader van de SPOC-rol van de leverancier. Echter, dienen de nodige marktprocessen te worden ontwikkeld zodat de leveranciers deze gegevens kosteloos ter beschikking krijgen.</p> <p>Deze marktprocessen worden het best in voldoende overleg met de leveranciers ontwikkeld.</p> <p>FEPEG benadrukt dat er in dit kader een identieke aanpak over de drie regio's moet nagestreefd worden.</p> <p>Ook moeten voldoende overgangstermijnen worden voorzien.</p>	Genoteerd	<p>Zoals eerder aangegeven zal de VREG in zijn advies pleiten voor een overleg tussen de verschillende gewesten maar is het natuurlijk wel aan het beleid in ieder gewest om te bepalen wat het regelgevend kader zal zijn in zijn gewest.</p>
Ludo Wouters	<p>In het kader van de monitoring door de eindgebruiker bij de slimme meter zou ik willen opmerken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De slimme meters minstens evenveel functionaliteiten voor aflezing door de eindafnemer hebben dan de elektronische meters met display. - Dat deze eigen monitoring niet via de energieleverancier of de distributienetbeheerder moet gaan; maar rechtstreeks moet kunnen (bvb via aansluiting op het thuisnetwerk, of downloaden via USB) - Dat de rapporteerbaarheid (over een recente periode) verder moet gaan dan een dagresultaat; maar bvb per uur, en het mogelijk moet zijn het momenteel opgenomen vermogen te volgen 	Akkoord	<p>De VREG deelt deze opinie op elk van de punten. Voor de VREG is een slimme meter minstens gelijk aan een elektronische meter met display en communicatiemodule. De functionaliteiten van deze slimme meter zullen vastgelegd worden in de technische reglementen.</p> <p>De netgebruiker moet inderdaad in staat zijn om via de P1-poort gegevens te kunnen verkrijgen uit de slimme meter. Deze gegevens zouden op kwartierbasis (voor elektriciteit, voor gas op uurbasis) geregistreerd worden en dus ook via de P1-poort doorgegeven kunnen worden. Hiernaast zou de netgebruiker ervoor kunnen kiezen om zijn leverancier of een derde partij te mandateren om kwartiergegevens of urregevens te ontvangen.</p>

Deze feedback is onder andere getriggerd door de voorgestelde vergelijking van functionaliteiten in het document tussen elektronische meters met display, en de slimme meters.

4.3. Gemeenschappelijke bepalingen inzake facturering en factureringsinformatie

EANDIS	<p><u>Standpunt algemeen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nood aan duidelijke afbakening rolverdeling - Netbeheerder vervult rol van netbeheerder als databeheerder <ul style="list-style-type: none"> o Onafhankelijke partij o Multi purpose van data [netbeheer, marktprocessen (allocatie, reconciliatie, facturatie), basis voor ESCO dienstverlening (commerciële markt) maar ook voor systeemdiensten (aggregatie),...] o Centraal bijhouden, privacy bewaken, level playing field voor alle gemandateerde derde partijen die diensten willen aanbieden op basis van meetgegevens (aggregatoren, ESCO's,...) - Vanuit bovenstaande optiek zouden meetgegevens best centraal bijgehouden worden onder het beheer van een onafhankelijke netbeheerder als databeheerder. Indien niet volgt hier uit een potentieel gevaar van: <ul style="list-style-type: none"> o Verschillende data op verschillende plaatsen bijgehouden door verschillende partijen zorgt voor verwarring, fouten en mogelijke privacy problemen. o Afwijking tussen informatie gebruikt voor advies en facturatie-informatie. De trigger voor meteruitlezing als basis voor het marktproces facturatie en gelinkt met allocatie/reconciliatie (periodieke meteropname en bij verhuis) moet nog steeds door de netbeheerder gebeuren. 	Genoteerd	<p>De VREG is ook van oordeel dat data best zoveel mogelijk centraal door een onafhankelijke en onpartijdige partij wordt bijgehouden. In verband met de afspraak dat de meetgegevens voor factureringsinformatie enkel door de leverancier wordt bijgehouden wil de VREG er opnieuw op wijzen dat dit een afspraak is tussen de verschillende marktpartijen binnen Atrias. Indien er afgeweken moet worden van deze afspraak dan verwacht de VREG dat hiervoor dan ook een consensus bestaat binnen Atrias.</p>
--------	---	-----------	--

-
- o Indien gegevens uniek bij een commerciële leverancier zitten zorgt dit voor een rem op de vrije markt. Een andere partij die energiediensten wil aanbieden beschikt niet over dezelfde gegevens als de verzamelaar (bij een klassieke meter waar er sprake is van een momentopname van het verbruik, de afnemer kan op een later moment een historische meterstand niet meer aflezen). Dit kan alleen verholpen worden door de door een energieleverancier verzamelde gegevens alsnog aan de onafhankelijke netbeheerder als databeheerder te laten overdragen. Dit is zonder slimme meter een duur proces dat ook niet onmiddellijk geïntroduceerd kan worden maar op termijn de beste keuze is. Bij een slimme meter waarbij de onafhankelijke netbeheerder als databeheerder de informatie kan capteren stelt dit probleem zich niet.
 - Op heel wat punten is Vlaanderen al een voorloper (historische gegevens beschikbaar stellen op de factuur, gebruiksvriendelijke prijsvergelijkingsite VREG, ...) en zijn mogelijke baten al gerealiseerd.

De leverancier of ESCO (of andere derde partij) zijn aangewezen partijen om, op basis van de gegevens van de netbeheerder als databeheerder, betalende energieadviesdiensten aan te bieden. Indien bepaald (basis-)advies kosteloos aan de afnemers (ongeacht de leverancier die ze hebben) gegeven moet worden kan de netbeheerder onder de vorm van een openbaredienstverplichting een rol spelen. Deze partijen zouden anders op de commerciële markt uit de boot vallen. Dit vormt dan ook geen rem op de ontwikkeling van een commerciële markt voor ESCO's.

EANDIS	<p>Decretaal verankeren dat de netbeheerder verantwoordelijk is voor meteropname wat de basis vormt voor het faciliteren van de markt (via marktprocessen) in kader van frequente facturatie en facturatie-informatie. De modaliteiten en eventuele overgangsregeling kunnen in het besluit geregeld worden. Bij deze modaliteiten is het van belang te zorgen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geen noodzaak tot schatting bij ontbrekende meterstanden - Geen "plicht" maar "recht" door zelfopname bij klassieke meters · Decretaal taak voor de netbeheerder om als onafhankelijke marktfacilitator te waken over het level playing field op de commerciële markt = leveranciers en derde partijen gelijke wapens (verbruiksgegevens, historische info, benchmark,...) geven die voortvloeien uit de meteringactiviteiten. Kosteloos voor wettelijk opgelegde/gereguleerde taken zonder betalende datadiensten uit te sluiten. · Leverancier = SPoC naar de netgebruiker <p>Dit neemt niet weg dat er voor meteropname (meterkaartje, bij meterinstallatie en wanneer de afnemer zijn meetdata wil consulteren/corrigeren/...) er direct contact is tussen DNB en DNG.</p> <p>Ter beschikking stellen van meterdata aan de afnemer lijkt in dit verlegde eerder een netbeheerrol. Het aanreiken van</p>	Genoteerd	<p>In artikel 4.1.6. van het Energiedecreet is opgenomen dat de netbeheerder verantwoordelijk is voor de meteropnames.</p> <p>Met betrekking tot factureringsinformatie kan de VREG akkoord gaan dat er niet geschat wordt bij het ontbreken van meetgegevens, dit is al zo opgenomen in het advies. De VREG is echter wel van oordeel dat het doel van de richtlijn niet is om een recht tot zelfopname te creëren maar eerder de netgebruikers zoveel mogelijk wil laten participeren aan de energiemarkt waardoor deze hiertoe moeten aangespoord worden.</p> <p>Aangezien dat de netbeheerder reeds via de wetgeving verplicht wordt om onafhankelijk te zijn, niet te discrimineren, ... en de VREG in zijn advies vraag om deze verplichtingen uit te breiden tot aanbieders van energiediensten, inclusief aggregatoren zou er voor een level playing field gezorgd moeten worden. Het is dan aan de regelgever en de distributienetgebruiker om te bepalen welke gegevens aan welke partij bezorgd zullen worden.</p> <p>De VREG is voorstander van de leverancier die optreedt als SPOC naar de netgebruiker. Dit betekent echter niet dat de leverancier de enige partij is die contact heeft met de</p>
--------	--	-----------	--

facturatie-informatie en facturatie (single bill) lijkt dan weer een taak van de leverancier die echter niet zo ver mag gaan dat een derde partij geen energie-advies meer zou kunnen geven omdat de leverancier facturatie-informatie geeft (cfr. bijlage VII, 1.3 "doorverwijzen naar onafhankelijke instituten"). De meetdata zijn nog altijd "eigendom" van de DNG en het is de taak van de netbeheerder als onafhankelijke databeheerder om de DNG inzage te geven in zijn meetdata en andere partijen toe te laten advies te geven (mits mandaat klant). De relatie DNG-leverancier is ook niet noodzakelijk van langdurige aard waardoor het ook belangrijk is dat de netbeheerder de continuïteit en historisch karakter van de data die eigendom is van de DNG bewaart en ter beschikking stelt (aan volgende leverancier, ESCO, aggregator...). Verbruiksgegevens die aan de basis liggen van facturatie-informatie moeten in dit perspectief ook ter beschikking kunnen komen van derde partijen. Het is dan ook wenselijk dat de DNB deze data beheert.

Facturatie-informatie en verbruiksgegevens zijn twee gescheiden zaken (cfr. art 11)

De lidstaten zorgen ervoor dat de eindafnemer al zijn facturen en factureringsinformatie betreffende het energieverbruik kosteloos ontvangt, en tevens op passende wijze kosteloos toegang heeft tot zijn verbruiksgegevens.

netgebruiker. De netgebruiker zal namelijk contact hebben met de netbeheerder ingeval van aansluitingen, stroomstoringen,

De rollen zouden derhalve bij decreet gescheiden kunnen worden waarbij het de netbeheerder in zijn rol als databeheerder is die de DNG toegang geeft tot de verbruiksgegevens. Dit is vanuit privacy oogpunt ook de beste keuze.

FEBEG	<ul style="list-style-type: none"> - De informatiestromen naar de verschillende marktpartijen (derde partijen of niet) moet coherent verlopen en met dezelfde granulariteit. - In het bijzonder dient minimaal hetzelfde niveau van detail van informatie ter beschikking worden gesteld aan de leverancier als aan de 3^e partij. Dit teneinde factureringsproblemen te vermijden: oa. indien de leverancier SLP gebaseerde meetdata zou hanteren bij wijziging van tarieven, heffingen, taxen of product, terwijl een derde partij over reële meetgegevens zou beschikken. Dit zal onvermijdelijk leiden tot klachten. 	Niet akkoord	<p>Aangezien de data eigendom is van de netgebruiker is het aan de netgebruiker om te beslissen welke data en tegen welke granulariteit aan welke partij verstrekt wordt. Bij klachten van de klant zal het aan de leverancier zijn om de klant te wijzen op zijn contract en mee te delen dat als hij wenst dat de aangerekende prijzen gebaseerd moeten zijn op reële meetdata hij toestemming moet geven tot het frequenter verstrekken van gegevens uit de slimme meter aan de leverancier.</p> <p>Zoals in het advies beschreven wenst de VREG dat in de regelgeving een maandelijkse frequentie opgenomen wordt voor het verstrekken van gegevens voorfactureringsinformatiedoeleinden. De leverancier kan natuurlijk wel met zijn klant overeenkomen om frequenter data te verkrijgen.</p>
-------	--	--------------	---

4.4. Voorstel tot omzetting artikelen 10, 11 en Bijlage VII Energie-efficiëntierichtlijn

EANDIS	<p>Eandis geeft aan dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er worden nu reeds al dan niet betalende datadiensten aan ESCO's (of andere gemandateerde partijen) geleverd. - De netbeheerder zal vanuit haar rol als netbeheerder als databeheerder een centrale rol spelen in de ontwikkeling van een markt voor ESCO's. - De leverancier of ESCO (of andere derde partij) zijn aangewezen partijen om, op basis van de gegevens van de netbeheerder als databeheerder, betalende energieadviesdiensten aan te bieden. Indien bepaald (basis-)advies kosteloos aan de afnemers (ongeacht de leverancier die ze hebben) gegeven moet worden kan de netbeheerder onder de vorm van een openbaredienstverplichting een rol spelen. Dit vormt geen rem op de ontwikkeling van een commerciële markt voor ESCO's zoals aangegeven in de richtlijn maar biedt net deze diensten aan voor segmenten die via de commerciële markt uit de boot zouden vallen (niet de nodige middelen of kennis hebben). - In Atrias is een differentiëring van kosten voorzien in de zin dat het aanleveren van gegevens in meetregime 1 anders zal zijn dan in regime 3. Een hogere granulariteit van data brengt bijkomende kosten met zich mee. Dit neemt niet weg dat de netgebruiker via de P1 poort of webportal zijn meetgegevens kan consulteren. 	Genoteerd	<p>De netbeheerders spelen inderdaad een belangrijke rol in het faciliteren van de markt met betrekking tot energiediensten. Daardoor juist dat de VREG de mogelijkheden inzake het aanbieden van commerciële energiediensten voor de netbeheerders wil beperken. Indien het Vlaams parlement of de Vlaamse regering van oordeel is dat de netbeheerder in bepaalde gevallen de meest geschikte partij is om energiediensten aan te bieden (bijv. omdat er geen reguliere marktwerking mogelijk is), dan zal hier inderdaad een openbaredienstverplichting voor gecreëerd moeten worden.</p> <p>De discussie over het aanrekenen van tarieven is onderdeel van het tariefdossier.</p>
--------	---	-----------	---

<p>FEPEG</p>	<p>FEPEG stelt vast dat ondanks Europese regelgeving en ondanks het opstellen van een federaal Atrias platform er toch nog heel wat Regionale verschillen zijn voor wat betreft de frequentie van informatieverlening. Deze verschillen werden besproken binnen het Atrias platform. FEPEG betreurt deze regionale verschillen. Deze regionale verschillen hebben namelijk een aanzienlijke impact op de processen van de leveranciers (informatie, facturering, contracting, communicatie, IT implementatie, klantendiensten,...) en dit soms voor een beperkte groep klanten. FEPEG pleit er eerder voor dat de frequentie van informatieverlening over de drie regio's heen zou gealigneerd worden en dat deze zo hoog mogelijk zou zijn teneinde toegevoegde waarde te creëren bij klanten die in het bezit zijn van een slimme meter. Een maandelijkse informatie zou de algemene regel moeten zijn.</p> <p>De VREG stelt voor om in het Energiebesluit op te nemen dat de leveranciers de klanten minimaal een jaarlijkse afrekening bezorgen. Dit kan echter enkel op voorwaarde dat de netbeheerder jaarlijks de meterstanden en de gridfee tijdig en correct overmaakt aan de leverancier.</p> <p>Wat betreft het voorstel tot opname in het Energiebesluit van de eventuele verplichting om het verbruik van de betrokken klant te <i>benchmarken</i> met een gelijkaardige afnemer, stelt zich de vraag hoe en door wie dit exact zal worden ingevuld.</p>	<p>Genoteerd</p>	<p>De VREG pleit zelf ook voor een overleg tussen de verschillende gewesten.</p> <p>In verband met het verstrekken van een jaarlijkse afrekening is het inderdaad zo dat de leverancier enkel deze jaarlijkse afrekening kan opmaken als hij beschikt over meetgegevens. Daarom verplicht de artikelen V.3.1.7. van de technische reglementen distributie elektriciteit en gas de distributienetbeheerder om minstens eenmaal per jaar een meteropname uit te voeren.</p> <p>Er zal inderdaad nog vastgelegd moeten worden hoe de benchmark zal uitgevoerd moeten worden. Afhankelijk van de keuze van parameters zal het duidelijk zijn welke partij deze benchmark zal moeten uitvoeren</p>
--------------	---	------------------	---

5. Transport en distributie van energie (Artikel 15 en Bijlage XI)

5.1. Verplichtingen inzake de regulatoren

Geen opmerkingen

5.2. Beoordeling en maatregelen inzake energie-efficiëntie gas- en elektriciteitsinfrastructuur

EANDIS	<p>Eandis vestigt de aandacht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De reeds geleverde inspanningen onder andere in navolging van de ecodesign directive (verliesniveaus transformatoren verlagen). - Het feit dat netverlies niet noodzakelijk een goede outputparameter is om te beoordelen of bij de ontwikkeling van netten rekening gehouden wordt met energie-efficiëntie. 	Genoteerd	<p>Nochtans worden in studies over deze thematiek in het kader van de omzetting van de richtlijn gefocust op de netverliezen.</p>
--------	---	-----------	---

5.3. Tarieven

EANDIS	<p>Eandis beaamt dat kostenbesparingen bijvoorbeeld door vraagrespons die de algemene efficiëntie van het net kunnen bevorderen (alook flexibele aansluiting, congestiebeheer, energieopslag, ...) elementen kunnen zijn die via een tarifaire prikkel aangemoedigd kunnen worden.</p> <p>In bijlage XI, 2 moet er een onderscheid gemaakt worden tussen een commerciële markt en een manier voor de netbeheerder om dezelfde "tools" (aggregatie, energieopslag,...) te gebruiken in het kader van netbeheerdoeleinden. Het doel van de netbeheerder is dan</p>	Akkoord	<p>Het gaat volgens de VREG over de markt van diensten die derde partijen kunnen leveren, niet over de vraag of netbeheerders zelf kunnen/mogen instaan voor hun eigen netondersteuning, indien ze de mening zijn toegedaan dit op een efficiënte wijze zelf te</p>
--------	--	---------	---

nooit om de commerciële markt te belemmeren noch om deze “tools” zelf te vermarkten (veilen, verkopen). De netbeheerder ondersteunt in die zin net de markt en gaat ook bij deze commerciële markt langs als afnemer.

kunnen organiseren.

FEBEG	FEBEG merkt op dat de kosten die Eandis aanrekent in het kader van de prekwalisatieprocedure de toegang voor nieuwe spelers belemmert en dus strijdig zijn met de geest van de richtlijn (cfr art 15.4 van de Richtlijn). Er wordt verwezen naar de nota in bijlage in dit verband.	Akkoord	De aanrekening van deze kosten is niet toegestaan in het kader van het R3DP-pilootproject.
-------	---	---------	--

5.4. Verplichtingen voor de netbeheerders inzake warmtekrachtkoppeling

EANDIS	<p>Het ontbreken van een wettelijke regeling kan op zich ook een vorm van belemmering inhouden. De deelname van WKK aan operationele diensten (op het distributienet) heeft gevolgen voor de relatie DNB-TNB.</p> <p>Het is goed dat de VREG stelt dat technisch bekeken moet worden of het opportuun is om 50 kWe productie te installeren zonder voorafgaande kennisgeving. Dit botst inderdaad op technische bezwaren.</p> <p>Prioritaire aansluiting van WKK is al een feit waardoor het op een gelijk niveau met HEB komt. Het zou interessant zijn om te voorzien in een verdere prioriteit tussen deze 2 op basis van neutrale technische parameters (meer of minder voorspelbaar/regelbaar).</p>	Genoteerd	Beperkingen van de toegang voor decentrale productie (waaronder WKK) en het regelgevend kader hiervoor vormt het onderwerp van een lopende consultatie door de VREG.
--------	--	-----------	--

EANDIS	Systeemdiensten (balancing)/aggregatoren/aansluiten WKK	Genoteerd	De VREG neemt kennis van dit standpunt en het door Eandis geponeerde onderscheid tussen
--------	---	-----------	---

Relevante artikels

Art. 15 - Door tarificatie en netregulering moet de lidstaat netbeheerders aanmoedigen om systeemdiensten beschikbaar te stellen. Maatregelen/steun aan de netbeheerders voor investeringen in het net die aanleiding geven tot verhoging energie-efficiëntie. Participatie in systeemefficiëntie verhogen door vraagsturing (demand response). Aansluiting WKK waarborgen en ondersteunende diensten mogelijk maken. Nieuwe rollen in de markt ondersteunen (aggregatoren).

Bijlage XII - gestandaardiseerde en vereenvoudigde procedures voor de aansluiting van WKK, Het volledige proces voor netaansluiting mag niet meer dan 24 maanden in beslag nemen, opstellen van gestandaardiseerde regels voor de vergoeding van de kosten van technische aanpassingen
Punt (43) van de overwegingen - De lidstaten moeten op basis van objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria regels opstellen voor het dragen en verdelen van de kosten van netaansluitingen en -verzwaringen en voor de technische aanpassingen die nodig zijn om nieuwe producenten van elektriciteit uit hoogrenderende warmtekrachtkoppeling aan te sluiten, rekening houdend met de richtsnoeren en codes... De toegang tot het net voor, door hoogrenderende warmtekrachtkoppeling geproduceerde elektriciteit moet worden vereenvoudigd, met name voor kleinschalige en micro-warmtekrachtkoppelingseenheden.

Standpunt:

- Duidelijkheid en verankering in de regelgeving van LT perspectief (rol netbeheerder, tarificatie, ...) noodzakelijk
- Optimaal en kostenefficiënt investeren houdt rekening met overgangssituatie. (cfr. Atrias, werken met verschillende meetregimes slim/niet-slim)
- DNB is marktfacilitator/netbeheerder als databeheerder. Maakt met andere woorden commerciële markt mogelijk

technische flexibiliteit en commerciële flexibiliteit. De VREG verwijst naar de lopende consultatie over dit thema.

- (ESCO's, aggregatoren, Demand side, ToU) naast efficiënt beheer van het net (smart grid).
- Er moet rekening gehouden worden met een zo kosten-efficiënt mogelijk realiseren van besparingen. Hou hierbij rekening met in kaart gebrachte kosten/baten (linear, piloot,...).
 - Er mag niet alleen gekeken worden naar de consument alleen wat betreft besparing. Hou ook rekening met besparingseffecten door een efficiënt beheer van het net (cfr. omzetting Richtlijn 2009/125/EG = eco design richtlijn naar openbare verlichting en lagere verliesniveau's transfo's). Met de nodige steun kunnen hier misschien hogere besparingen gerealiseerd worden.
 - We zijn op een aantal vlakken al conform de richtlijn:
 - o Cfr. aansluittermijn van 24 maanden terwijl in het TRD sprake is van 18 weken.
 - o Het vereenvoudigd aansluiten van productie installaties < 10kW is al een feit vermits ze zonder toelating (wel meldingsplicht) van de DNB ingeplugd mogen worden. Als ook WKK > 10kW in rekening gebracht wordt dan geldt de voorrang ten opzichte van andere (niet-groene) aansluitingsaanvragen.
 - De netbeheerder moet de mogelijkheden hebben om kosten, die specifiek toewijsbaar zijn aan het realiseren van de aansluiting, te verhalen op deze betrokken netgebruiker.
 - De netbeheerder moet de efficiëntie van aansluitingen kunnen optimaliseren door flexibel aan te sluiten. Deze "technische" flexibiliteit is gericht op de modulering van de productie door deze te verminderen op momenten van congestie. Ze maakt onderdeel uit van een efficiënte netuitbating.
 - Daarnaast kan de netbeheerder een rol spelen bij "marktgebaseerde" flexibiliteit waar de klant bereid

gevonden is om zijn productie-installatie af te schakelen in ruil voor een financiële compensatie. (cfr.R3 reserve Elia)

- De netbeheerder heeft door zijn netkennis een unieke waarde om de werking van een commerciële markt van systeemdiensten zo efficiënt mogelijk te maken. De kosten verbonden aan het uitvoeren van netanalyses kan best doorgerekend worden aan de commerciële partij (gereguleerde activiteit met noodzaak goedgekeurde tarieven) die systeemdiensten wil aanbieden aan Elia.

5.5. Maatregelen aan vraagzijde

EANDIS	<p>Zoals eerder aangegeven zal de netbeheerder optreden als onafhankelijke en marktfaciliterende partij om nieuwe spelers op de markt (en de creatie van nieuwe markten) te ondersteunen.</p> <p>Het specifiek opnemen in het energiedecreet dat de netbeheerder niet mag optreden als aanbieder van energiediensten lijkt contradictorisch met de taken die toebedeeld zijn aan de netbeheerder in het kader van de stimulering van het rationeel energiegebruik. Het verbieden van "aanbieden van energiediensten" is ook een wat eenzijdige interpretatie van de passage uit de richtlijn die stelt dat: "<i>De lidstaten zorgen er voor dat distributiesysteembeheerders zich onthouden van activiteiten die een belemmering kunnen vormen voor de vraag naar ESCO's of maatregelen die de ontwikkeling van de markt (ESCO's) in de weg staan.</i>" Indien de netbeheerder energiediensten aanbiedt (wat nu al het geval is) moet dit gezien worden in het kader van de uitvoering van</p>	Genoteerd	<p>De VREG baseert zich voor dit standpunt zowel op het doel van de Energie-efficiëntierichtlijn als het 3e Energiepakket.</p> <p>De Energie-efficiëntierichtlijn bepaalt namelijk dat de netbeheerder ervoor moet zorgen dat deze partijen een gelijke toegang krijgen. Als de netbeheerders overgaan tot aanbieden van energiediensten (buiten natuurlijk deze die opgelegd zijn in de Vlaamse energiewetgeving) hebben zij een commercieel voordeel (aangezien zij de gegevens verkrijgen in het kader van netbeheeractiviteiten) en kan dit dus leiden tot discriminatie en het belemmering van de markt inzake het aanbieden van energiediensten (terwijl de Energie-efficiëntierichtlijn de nadruk legt op het ontwikkelen van deze markt). Indien er vastgesteld wordt dat voor bepaalde</p>
--------	--	-----------	---

haar taken die opgelegd zijn omdat bepaalde segmenten via de commerciële markt uit de boot zouden vallen. Ze vormen dan ook geen belemmering voor de ontwikkeling van de markt. De definitie van energiedienst uit de richtlijn is zeer ruim waardoor hieronder ook een aantal activiteiten begrepen kunnen worden die niet door ESCO's worden aangeboden en die voor de netbeheerder van belang zijn in het kader van het beheer van het net (eerder systeemdiensten dus dan energiediensten).

afnemers hiervoor geen commerciële markt ontstaat, dan is het de taak van de regelgever om voor deze energiediensten openbaredienstverplichtingen op te leggen aan bijvoorbeeld de netbeheerder.

In het 3e Energiepakket wordt bepaald dat de netbeheerder onafhankelijk moet zijn ten opzichte van de commerciële partijen (producenten en leveranciers) en het lijkt ons dat dit doorgetrokken moet worden naar nieuwe commerciële diensten.

EANDIS

Demand side management

Relevante artikels

Punt (45) van de overwegingen - Derhalve moeten de lidstaten, rekening houdend met de continue ontwikkeling van slimme energienetten, ervoor zorgen dat de nationale regelingsinstanties voor energie ervoor kunnen zorgen dat nettarieven en netreguleringen verbeteringen van de energie-efficiëntie stimuleren en een dynamische prijsstelling voor vraagresponsmaatregelen door eindafnemers steunen. De mogelijkheden van marktintegratie en gelijke markttoegang voor vraagzijdemiddelen (aanbod- en consumentenbelasting), naast productie, moeten worden benut.

Standpunt

- Demand response lijkt in de eerste plaats interessant/efficiënter voor grootverbruikers en minder voor huishoudelijke afnemers

In de overwegingen van de Energie-efficiëntierichtlijn wordt er inzake vraagrespons uitdrukkelijk verwezen naar consumenten en kleine eindafnemers (overwegingen 44 en 45). Deze moeten dus de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan vraagrespons.

Om vraagrespons te kunnen aanbieden en zeker als hieraan dynamische prijsstelling gekoppeld moet worden lijkt het de VREG ook nodig dat er slimme meters uitgerold worden.

In eerste instantie is demand side management een marktactiviteit waarbij de netbeheerder een facilitator moet zijn.

- 'Demand Response Measures' zijn regelingen om de netinfrastructuur zo 'energie-efficiënt' mogelijk aan te wenden door de vraag op piekmomenten te verminderen (peak shaving), de vraag te verschuiven tussen verschillende tijdszones per dag of tussen seizoenen (load shifting) of de vraag te verhogen tijdens daluren (valley filling). Consumenten worden gemotiveerd om hun consumptie te verschuiven zodat het gebruik van elektrische toepassing beter gespreid wordt in functie van het aanbod. Een slimme meter is een must in dit verhaal.
- In de context van 'demand side participation' spelen tarieven een vooraanstaande rol. Pieken moeten vermeden worden om de investeringen in extra netcapaciteit zoveel mogelijk te beperken teneinde onbenutte capaciteit te vermijden.
- Een belangrijke vraag is welke rol de DNB hierin opneemt. In elk geval blijft de rol van de DNB het verzekeren van de kwaliteit, betrouwbaarheid en veiligheid in distributie van energie, maar deze breidt uit met beheren van flexibiliteit op LS en MS niveau. Correcte kennis van de netten wordt belangrijker. De DNB heeft door deze kennis een unieke waarde om de werking van de totale markt zo efficiënt mogelijk te maken.

EANDIS Nood aan duidelijke rolbedeling op decretaal niveau.

Netbeheerder = verantwoordelijk voor metering dus zowel voor de plaatsing van de meter en het verstrekken van informatie bij plaatsing als voor het uitlezen van de meter (zowel in kader van informatie als facturatie).

Akkoord De VREG trekt de rol van de netbeheerder inzake metering niet in twijfel. Deze rol is trouwens op basis van artikel 4.1.6., 10° en 11°, van het Energiedecreet toegekend aan de netbeheerder.

EANDIS	<p>Netbeheerder mag niet optreden als aanbieder energiediensten (behalve wat decretaal of bij besluit opgenomen).</p> <p>Energiediensten is een zeer ruim begrip (cfr. definitie) waarbij zeker energiediensten in het kader van systeemdiensten of ondersteunende diensten in kader van de optimalisatie van het netbeheer niet uitgesloten mogen worden.</p> <p>Rol netbeheerder om mee te werken aan realisatie energie-efficiëntie door aanbieden energiediensten is wettelijk verankerd en is geen belemmering van de markt. Ook mee werken aan pilotprojecten (technologische innovatie en ontwikkeling) lijkt eerder een aanzet om de markt te faciliteren dan dat dit een belemmering vormt.</p> <p>Het rechtstreeks of onrechtstreeks ter beschikking stellen van meetdata door de netbeheerder mag niet uitgesloten worden.</p>	Genoteerd	Cfr. supra over rol netbeheerder als marktfacilitator.
FEBEG	<p>FEBEG wenst graag in te gaan op de volgende bepaling op pagina 26 van de Consultatie: <i>'In artikel 15,8 van de richtlijn wordt eveneens bepaald dat deze nieuwe partijen moeten kunnen deelnemen aan de markten voor balancerings-, reserve- en andere systeemdiensten, wat tot gevolg heeft dat deze partijen ook toegang tot het net moeten kunnen verkrijgen. Dit betekent dat het artikel 4.1.18 van het Energiedecreet best zo aangepast wordt dat ook deze partijen in opdracht van afnemers en producenten toegang kunnen krijgen tot het net'.</i></p> <p>FEBEG wil er op wijzen dat nieuwe partijen (bv. aggregatoren) niet alleen balancerings-, reserve- en andere systeemdiensten kunnen leveren, maar dat zij de aanbod- en</p>	Genoteerd	Deze thematiek wordt bestudeerd binnen Atrias TF Flex en door de regulatoren in hun WG Elektriciteit.

vraagzijdemiddelen ook eerder kunnen aanbieden – en dit dient aangemoedigd te worden – aan een evenwichtsverantwoordelijke (al dan niet via de forward, day-ahead en intraday-markt). Dit om zo bij te dragen tot het evenwicht van de evenwichtsverantwoordelijke en onrechtstreeks tot het evenwicht van het systeem.

Het rechtstreeks verlenen van toegang tot het net aan nieuwe partijen (bv. aggregatoren) heeft een grote impact op het huidige marktmodel, en meer in het bijzonder op de centrale rol van de evenwichtsverantwoordelijke. Elke afnemer of producent is immers verantwoordelijk voor zijn evenwicht en heeft deze taak meestal - standaard voor particulieren en KMO's - uitbesteed aan een evenwichtsverantwoordelijke/leverancier. De activiteiten van deze nieuwe partijen creëren immers een onbalans bij de evenwichtsverantwoordelijke voor het betrokken toegangspunt en hebben een impact op zijn forecasting (balancing en sourcing), en dus uiteindelijk ook op de pricing door de leverancier aan de betrokken klant.

De nieuwe partijen kunnen natuurlijk met de betrokken evenwichtsverantwoordelijken commerciële regelingen treffen over de toegang tot het net en de impact op de evenwichtsverantwoordelijke. Via deze eenvoudige oplossing binnen het huidige marktmodel zijn op dit ogenblik reeds aggregatoren actief op de Vlaamse markt.

Wat FEBEG betreft, kunnen derde partijen pas rechtstreeks toegang krijgen tot het net op voorwaarde dat:

- de afnemers en producenten verantwoordelijk worden voor eventuele hiaten of overlappings tussen de verschillende contracten die zij afsluiten;
 - de evenwichtsverplichting wordt opgesplitst, maar in dit geval dient de nieuwe partij zelf evenwichtsverantwoordelijke te worden of een andere evenwichtsverantwoordelijke aan te stellen;
-

- de nodige meet-, controle- en communicatie-infrastructuur voorzien worden om de rechten en plichten uit de verschillende contracten te kunnen scheiden;
- de aansprakelijkheidsregels worden aangepast, aangezien een evenwichtsverantwoordelijke niet verantwoordelijk kan zijn voor schade die het gevolg is van een actie van een derde partij;
- de door de flexibiliteit gecreëerde meerwaarde op een faire manier wordt verdeeld over de klant, de aggregator, de evenwichtsverantwoordelijke en de leverancier (o.m. vol d'énergie, impact op het profiel, ...).

FEPEG pleit er voor dat (conform artikel 15.8 (derde paragraaf) van de Richtlijn), de nationale regeringsinstanties (en dus niet de netbeheerders) de technische specificaties voor de deelname aan de markten zouden opstellen. Dit opdat in alle neutraliteit zou worden rekening gehouden met de belangen van alle stakeholders.

Infracx	U haalt ook aan dat de netbeheerder geen activiteiten op het vlak van energiediensten mogen ondernemen en niet mogen optreden al aggregator. Op het vlak van energiediensten willen wij duidelijk maken dat het gaat om energiediensten aan derden met betrekking tot gas en elektriciteit. Diensten aan vennoten, waaronder ESCO's of diensten in het kader van smart cities, moeten steeds mogelijk zijn. Op het vlak van aggregator gaan we akkoord met uw stelling, maar ook hier willen we de ruimte laten om zelf of voor onze vennoten deze diensten aan te bieden. Dit mag bovendien niet uitsluiten dat de netbeheerder beroep moet kunnen doen op flexibiliteit om de stabiliteit van het net te kunnen blijven garanderen.	Niet akkoord	Cfr. supra: de VREG ziet geen reden om een onderscheid te maken tussen vennoten en andere partijen die diensten willen afnemen, voor zover de mogelijkheid bestaat dat deze partijen de diensten op een marktconforme wijze kunnen verwerven.
---------	---	--------------	---

5.6. Rapportage inzake Richtlijn 2010/75/EU

Geen opmerkingen

6. Slimme meters

6.1. Omzetting artikel 9 Energie-efficiëntierichtlijn door de plaatsing van slimme meters op deze toegangspunten

EANDIS	<p><u>Relevante artikels</u> <i>Overweging (20)</i> - Het gemeenschappelijke kader moet de lidstaten in staat stellen in hun nationale regeling vereisten met een sociaal oogmerk op te nemen, met name om ervoor te zorgen dat kwetsbare klanten toegang hebben tot de voordelen van hogere energie- efficiëntie.</p>	Genoteerd	De VREG pleegt overleg met o.m. Eandis in kader van actualisatie van de KBA.
	<p><u>Standpunt</u> Aangezien expliciet wordt gevraagd dat de toegang tot energiebesparende systemen ook open zou staan voor kwetsbare groepen (energie armoede / kwetsbare klanten) wordt best onderzocht hoe hier best aan tegemoet gekomen kan worden (slimme meter als budgetmeter, energiescan,...). Dit wordt in die zin ook best doorgerekend in de KBA.</p>		
EANDIS	<p><u>Relevante artikels</u> <i>Bijlage VII – ... voor koken op gas is een vrijstelling mogelijk (van halfjaarlijkse en kwartaal facturatie-informatie).</i></p>	Niet Akkoord	<p>Voor 1e punt zie 4.1.</p> <p>De richtlijn verplicht om minimaal elektronische meters te plaatsen bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie zonder dat er een afweging inzake kostenefficiëntie moet gemaakt worden. Dit betekent ook dat wanneer er enkel gas gebruikt</p>
	<p><u>Standpunt</u> - Er is geen positieve case om afnemers die enkel koken op aardgas frequenter informatie te geven. Deze afnemers hebben enerzijds een laag verbruik en</p>		

anderzijds weinig mogelijkheden om hun verbruiksgedrag aan te passen. Het besparingspotentieel is quasi nihil.

- Ook een slimme meter voor kookgas is meer dan waarschijnlijk niet rendabel (gelinkt aan energiebesparing). Misschien valt het te overwegen ze dan ook niet "slim" te maken (aparte communicatie op te zetten, extra SCM's⁴ te voorzien, ...). De situatie ter plaatse kan natuurlijk veranderen (verwarming kan ook naar aardgas omschakelen) waardoor een slimme meter wel weer interessant wordt. Bij een volledige roll out moet deze afweging niet gemaakt worden.

wordt voor te koken er toch in deze gevallen er minimaal een elektronische meter geplaatst moet worden. Bovendien bestaat er momenteel geen voldoende correcte indicator om een juist onderscheid te maken.

FEBEG

De VREG stelt voor om in het Energiedecreet al op te nemen dat de netbeheerder de slimme meters zullen plaatsen in de gevallen bepaald door de Vlaamse Regering. Het lijkt ons voorbarig om deze taak volledig in de handen van de netbeheerder te leggen. De leveranciers wensen eveneens de mogelijkheid te krijgen om in het kader van energiediensten en *demand response* zelf slimme meters te laten plaatsen door de netbeheerder die voldoen aan de voorwaarden van de Vlaamse Regering (en dit al dan niet in de andere gevallen dan deze bepaald door de Vlaamse regering).

Akkoord

Zoals aangegeven in het advies vraagt de VREG inderdaad om in het decreet om deze bevoegdheid te delegeren aan de Vlaamse regering. De Vlaamse regering kan er dan voor kiezen om in de lijst van situaties waarbij er een slimme meter uitgerold wordt ook op vraag van de afnemer toe te voegen. De VREG volgt de redenering van Febeg zodat de klant moet kunnen vragen om een slimme meter te laten plaatsen.

Ook op vraag van klanten die al dan niet behoren tot een kostenefficiënt segment voor de uitrol van slimme meters, maar die duidelijk energie efficiënte doelen nastreven, zou de netbeheerder op aanvraag een slimme meter moeten plaatsen. FEBEG beschouwt de plaatsing van de slimme meter op vraag van de klant als een belangrijke versnellende factor voor de

⁴ Slimme communicatiemodule

ontwikkeling van een *demand respons* markt in Vlaanderen.

6.2. Wettelijk kader voor slimme meters

EANDIS	<p>Het is een goede zaak om de mogelijkheid om een slimme meter te plaatsen decretaal te verankeren waarbij het aan het beleid is om de situaties waarbij een slimme meter geplaatst moet worden in het besluit op te nemen. Hierbij wel volgende aandachtspunten:</p> <ol style="list-style-type: none">Nood aan overgangstermijn, overgangsregeling en implementatietermijnGeen elektronische meter met externe display (in afwachting van slimme meteroplossing of op vraag)Rekening houden met verschillende mogelijke uitrolscenario's (prosumant, budgetmeter, grote verbruikers) voor de bepaling van het meest kostefficiënte en technisch/organisatorisch optimale uitrolscenario. Bij voorkeur is het uitrolscenario nog flexibel genoeg zodat de netbeheerder de praktische uitrol nog maximaal kan optimaliseren (vb. bij metervervanging E-meter ook direct de G-meter en indien nodig productiemeter vervangen)Verplichte installatie van productiemeter in combinatie met uitrol prosumanten met aandacht voor de plaats van deze meter	Genoteerd	<p>Het advies wordt zo aangepast dat er aandacht gevestigd wordt op het feit dat op de omzettingsdatum van de richtlijn er nog geen slimme meters geplaatst kunnen worden. Hierbij stelt de VREG voor om in afwachting van slimme meters die voldoen aan de voorwaarden opgelegd in het decreet, besluit en de technische reglementen voorlopig geen elektronische meters te plaatsen maar dus de klassieke Ferrarimeter te behouden.</p> <p>De VREG zal onderzoeken in zijn nieuwe run van de kosten-batenanalyse of dat het kostenefficiënt is om bij installatie van de productiemeter slimme meters te plaatsen.</p>
--------	---	-----------	--

EANDIS	<p>Het decretaal regelen van toegang tot de woning voor sanering is een goede zaak. De mogelijke consequenties van weigering van toegang (bij installatie slimme meter of sanering) zijn LAC dossier en afsluiting. Het lijkt aan te raden een duidelijk wettelijke kader voor de plaatsing van de slimme meter te creëren zonder te veel bijkomende weigeringgronden waarbinnen toch een meter geweigerd kan worden. Er kan dan nog geval per geval (rekening houdend met de situatie van de klant vb vermoeden van fraude is anders dan hoogbejaard echtpaar) bekeken worden in welke mate er tot een effectieve schorsing overgegaan zal worden. Het is beter een solide basis/rechtsgrond te hebben waar in de praktijk dan op een iets soepelere manier mee omgegaan kan worden dan omgekeerd een kader met veel uitzonderingen.</p> <p>Het is mogelijk even zeer aan te raden bijkomende modaliteiten bij besluit of reglement op te nemen zoals de consequenties van het op een ontoegankelijke of onbereikbare plaats aantreffen van een te vervangen meter.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Er wordt best rekening gehouden met het technische leertraject dat doorlopen wordt in het proef/piloot project. Alle vereisten die de richtlijn stelt zijn niet onmiddellijk toepasbaar maar vergen het opzetten en testen van de nodige systemen. Het procesmatig vastleggen van een aantal vereisten in de richtlijn gebeurt binnen het kader van MIG6. 	Genoteerd	<p>De VREG begrijpt dat er nog niet alles meteen tegen de uiterste omzettingsdatum haalbaar is. Daarom heeft hij in zijn advies hierop de aandacht gevestigd. Er moet echter wel op gelet worden dat deze overgangstermijn niet te lang duurt waardoor men zou kunnen vaststellen dat de richtlijn in de praktijk niet toegepast wordt.</p> <p>Eventuele modaliteiten in verband met een niet toegankelijke te vervangen meter kunnen meegenomen worden in de bespreking rond de herziening van de technische reglementen.</p>
FEBEG	<ul style="list-style-type: none"> - Hetzelfde niveau van detail van informatie dient te worden ter beschikking gesteld aan de leverancier of derde partij en dit zonder bijkomende kost. De leverancier (als SPOC) werd immers door de klant gemandateerd om aan zijn 	Genoteerd	<p>Voor de leverancier wordt er een standaardfrequentie en -granulariteit vastgelegd in de regelgeving. Voor derde partijen wordt er niets opgelegd waardoor</p>

evenwichtsverplichting te voldoen.

- Omwille van kosten-efficiëntie (en de noodzaak hiervan) moeten de leveranciers gemachtigd zijn om gedetailleerde gegevens te verkrijgen (en dus niet alleen in geaggregeerde vorm). FEBEG stelt voor dat dit wordt voorzien in het Energiedecreet. Naarmate de afnemers een meer geïndividualiseerd verbruikspatroon hebben, wat het geval is gezien de evoluties met betrekking tot PV, warmtepompen, EV, smart toestellen,..... verliest de SLP gebaseerde methodologie aan relevantie en zijn gedetailleerde verbruiksgegevens nodig in het kader van een nauwkeurigere sourcing- en balancing politiek alsook bij het aanbieden van energiediensten.
- De wetgeving zou niet mogen verhinderen dat de leverancier bijkomende gegevens/ informatie kan verzamelen omtrent het verbruik van zijn eindafnemers (bvb via een 'energy box' of submetering). Deze bijkomende gegevens zijn bedoeld om bijkomende commerciële diensten te ontwikkelen teneinde energie-efficiënt gedrag te stimuleren. Deze diensten zijn ontwikkeld vanuit een commercieel dienstenaanbod van de leverancier en vallen dus niet onder de verplichting van facturatie en verbruiksgegevens via de hoofdmeter.
- FEBEG juicht de verplichting toe tot toepassing van de privacy wetgeving (en data veiligheid) door de partijen die toegang krijgen tot de gegevens (zoals aangeduid door het decreet of de uitvoeringsbesluiten). FEBEG meent dat ook de leverancier een partij is die toegang moet krijgen tot de gegevens uit de slimme meter.
- FEBEG vraagt dat de noodzakelijke saneringswerken zouden worden gedefinieerd in de regelgeving. Enkel het geval van niet conformiteit met het AREI en het technisch reglement verantwoordt een sanering.

deze partijen steeds gemandateerd moeten worden door de afnemer en er via dit mandaat bepaald zal worden aan welke frequentie en granulariteit deze gegevens wordt doorgegeven. Dit mandaat staat los van de leveringsactiviteiten en kan dus een andere frequentie en granulariteit kennen. De VREG is van oordeel dat het ter beschikken stellen van kwartiergegevens niet noodzakelijk is voor het uitoefenen van leveringsactiviteiten. Hierdoor kunnen er inderdaad vragen en klachten ontstaan bij de afnemers maar dan lijkt het de VREG de taak van de leverancier om aan de klant uit te leggen dat indien hij wenst dat de gegevens op zijn facturen overeenkomen met de gegevens die de derde partij ter beschikking stelt hij hiervoor toestemming moet geven aan de leverancier.

Het is niet de bedoeling van de VREG om leveranciers en aanbieders van energiediensten te verbieden om bijkomende gegevens via bijvoorbeeld submetering te verkrijgen. De VREG zal daarom ook geen voorstellen doen die dit verbieden.

De leverancier zal toegang krijgen tot de gegevens uit de slimme meter op basis van marktprocessen. Hiernaast kan hij mits mandaat van de klant ook gebruik maken van

de P1-poort.

Wat sanering betreft, stelt de VREG dat als bij bepaalde segmenten een meter geplaatst moet worden, dit technisch een sanering kan vereisen. Dit kan inderdaad in TRDE/G worden opgenomen.

7. Overige

EANDIS	Besparingsopdracht, o.a. voor de overheid in haar gebouwen <u>Standpunt</u> <ul style="list-style-type: none">- Wie welke rol heeft in de besparingsopdracht moet duidelijk gesteld worden;<ul style="list-style-type: none">o De netbeheerders spelen al een belangrijke rol in energie-efficiëntie/REG⁵, zowel als marktfacilitator als binnen een wettelijk opgelegd kader als speler;o De netbeheerders beschikken over de nodige ervaring en expertise;o Eandis ondersteunt de steden en gemeenten in hun projecten om de energie-efficiëntie te verbeteren.⁶ Rechtstreeks via bijvoorbeeld energieboekhouding, energieprestatiecontracten, aanleveren van	Genoteerd	De VREG neemt kennis van dit standpunt en verwijst naar zijn hoger geformuleerde visie over de rolverdeling.
--------	--	-----------	--

⁵ Energiebesluit - HOOFDSTUK IV. Openbardienstverplichtingen voor de leveranciers, distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ter stimulering van het rationeel energiegebruik en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

⁶ Elke elektriciteitsdistributienetbeheerder biedt op verzoek van een lokaal bestuur ondersteuning bij de planning en implementatie van het beleid op vlak van rationeel energiegebruik van deze lokale besturen.

datadiensten... of onrechtstreeks via ondersteuning bij de zoektocht op de commerciële markt en waar nodig met financiële ondersteuning om projecten met een lange terugverdientijd van de grond te krijgen.

- Belang om bijkomende taken, indien de netbeheerders deze rol toebedeeld krijgen, op te nemen als openbare dienstverplichting (verankering in wetgeving van de taken van de netbeheerder).
- Aandacht voor kwetsbare afnemers. De netbeheerder kan hier ook een rol spelen (cfr. energiscan,...)
- Eandis werkt als onafhankelijke netbeheerder als databeheerder, door het beschikbaar stellen van meetdata aan door de netgebruiker gemandateerde partijen (leveranciers, ESCO's,...), bij aan het bewust maken van afnemers. Ook op die manier levert Eandis een bijdrage aan het stimuleren van energie-efficiëntie.

<p>EANDIS</p>	<p>Belangrijke rol voor (netbeheerder als) netbeheerder als databeheerder</p> <p><u>Relevante artikels</u> <i>Art. 18 - De lidstaten zorgen er voor dat distributiesysteembeheerders zich onthouden van activiteiten die een belemmering kunnen vormen voor de vraag naar ESCO's of maatregelen die de ontwikkeling van de markt (ESCO's) in de weg staan.</i></p> <p><u>Standpunt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Er worden nu reeds datadiensten aan ESCO's (of andere gemandateerde partijen) geleverd. - De netbeheerder zal vanuit haar rol als netbeheerder als databeheerder net een centrale rol spelen in de 	<p>Genoteerd</p> <p>De VREG is blij met het oprichten van Atrias en het vanuit Atrias verstrekken van diensten aan de ESCO's. Toch heeft de VREG een aantal bedenkingen bij de netbeheerder als aanbieder van energiediensten. Aangezien de netbeheerder tevens opereert als databeheerder beschikt hij over een grote hoeveelheid data in zijn rol als databeheerder. Door het aanbieden van energiediensten heeft hij zo een commercieel voordeel ten opzichte van ESCO's die deze data op hun beurt moeten opvragen bij de netbeheerder.</p> <p>De VREG ziet wel geen probleem met betrekking tot het ter beschikking stelling van</p>
---------------	--	---

ontwikkeling van een markt voor ESCO's.

Cfr. Atrias – service catalogoog ...

- Het bij decreet ontzeggen van de mogelijkheid om energiediensten aan te bieden gaat in tegen de huidige bepaling van het decreet/besluit en ontnemt de mogelijkheid om daar waar de commerciële markt niet aantrekt of bepaalde afnemers links laat liggen deze taak over te nemen. Dit zorgt er net voor dat de markt aantrekt (dus in het belang van ESCO's). De netbeheerder faciliteert verder maximaal de markt en zoekt trouwens ook binnen haar wettelijk toegewezen taken naar partners binnen dezelfde commerciële markt.

gegevens aan de afnemer als deze erom vraagt maar het mag dus niet zo ver gaan dat op basis van deze data er diensten aangeboden worden.

EANDIS Potentieelonderzoek warmte/koude en infrastructuur

Genoteerd De VREG neemt kennis van dit standpunt en verwijst naar zijn bovenvermeld standpunt over de noodzakelijke beleidsvoorbereiding over deze thematiek.

Relevante artikels

Art. 14 - Indien er potentieel wordt vastgesteld voor WKK/stadsverwarming/koeling neemt de lidstaat maatregelen zodat efficiënte infrastructuur wordt ontwikkeld.

Vanaf 5 juni 2014 bij installaties met een thermisch vermogen van > 20 MW KBA/potentieelinschatting. Lidstaat kan eisen dat de bedrijven die belast zijn met de exploitatie van de netwerken hier aan mee werken.

Punt (35) van de overwegingen - Bij hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en stadsverwarming en -koeling is er veel ruimte voor besparingen op primaire energie, die nog grotendeels onbenut is in de Unie. De lidstaten moeten een uitgebreide analyse van het potentieel van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en stadsverwarming en -koeling maken

Punt (50) van de overwegingen - De lidstaten moeten het gebruik van financieringsfaciliteiten aanmoedigen om de doelstellingen van deze richtlijn te realiseren. Deze financieringsfaciliteiten kunnen bestaan in financiële bijdragen

en boetes in verband met het niet naleven van een aantal bepalingen van deze richtlijn

Standpunt:

- Steun (of boete cfr. overweging punt (50)) creëren voor het gebruik (nuttig aanwenden) van restwarmte/afvalwarmte. Dit is trouwens een actie in het actieplan van VEA.
 - Input kostenefficiëntie onderzoek obv ervaringen netbeheerder bij proefprojecten
 - Actief mee werken aan potentieelinschatting en warmtekaart
 - Nood aan beleidsmaatregelen om stabiel investeringsklimaat te creëren met nodige bescherming voor consument
 - Maatschappelijke baat bij uitbouw van warmtenetten kan gevonden worden door synergie met bestaande netbeheeractiviteiten (netmanagement, aanleg op openbaar domein, aansluiting,...) en databeheeractiviteiten (metering, validatie, ter beschikking stellen voor facturatie,...)
-

8. Bijlagen - KBA

FEPEG	Indien de afnemers in geval van een slimme meter maandelijks zullen worden geïnformeerd over hun verbruik, zal dit de <i>business case</i> van de KBA beïnvloeden. FEPEG vraagt dat hiermee zou worden rekening gehouden.	Akkoord	Dit is één van de punten die meegenomen worden in de nieuwe run van de KBA.
--------------	---	---------	---
